

7/2: BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK A VILÁGÖRÖKSÉGI HELYSZÍNEEN

/ajánlások/

A tájkép, a kiemelkedő egyedi látványminőség megőrzése:

A tájkép látvány egyensúlyának fenntartását, tájalkotó elemek sűrűsödésének megakadályozása érdekében:

- A jellegzetes tájalkotó elemek jellegét és változatosságát meg kell őrizni, ezek sűrűsödése tovább nem kívánatos.
- A tájba illő épületek felújítása csak hagyományos módon történjen. (anyaghasználat, megjelenés, előfordulási gyakoriság)
- Tájképet zavaró építménynek számítanak azok az építmények, melyek a táj alapvetően hagyományos jellegével szemben erősen modern, ipari mezőgazdasági karaktert hordoznak, a hagyományos tájalkotó elemektől erőteljesen elütnek.
- Telekalakítással kapcsolatos eljárás során a történeti telekstruktúra fennmaradását nem veszélyeztető telekalakítás történjen az alábbiakat is figyelembe véve: (Birtokközpont alakítása csak a meglévő majorok beépítési lehetőségeinek növelése érdekében történjen. Új tanya, major ne alakuljon ki.)
- A birtokhatárok barázdával, árokkal, jelzéssel történő jelölése, szélkerék létesítése, takarmány gyepen, erdőben, nád és mocsár területeken történő tárolása nem tájba illő.
- Új erdő telepítése sem kívánatos, kivéve arra természetvédelmi kezelési céllal kerül sor.

A kedvező térarányok kialakítása, a nyíltság, a töretlen látóhatár megőrzése, a zavaró tájelemek felszámolása:

- Az infrastrukturális fejlesztése, vonalas létesítmények kialakítása tájképvédelmi szempontok szerint történjen.
- Az állattartó telepek területén a takarmány tárolása tájba illő módon történjen.
- A fényszennyezés csökkentése érdekében:

Az állattartó telepeken, épületeken a kültéri világításhoz csak teljesen ernyőzött, a horizont alá 3-4 fokkal takart, síkburás lámpatest legyen alkalmazva oly módon, hogy az a horizont fölé ne világítson. Egyéb, ferde irányú megvilágítás csak élet- és vagyonbiztonsági okokból, és csak mozgásérzékelős bekapcsolóval létesüljön. Világítótestenkénti legnagyobb megengedett fényárama 1600 lumen legyen. Meleg fényű LED-ek vagy fényforrások (maximum 3000K) kerüljenek alkalmazásra. A lámpatestekben alkalmazott fényforrás sárgás fényű, meleg színhőmérsékletű (legfeljebb 3000 K) legyen.

A műemléki értékek megőrzése, fenntartása, állapotuk javítása:

- A védettség megtartása, fenntarthatósága érdekében kerülendők az értéktől idegen átalakítások, hozzá nem illő kiegészítések (pl. nădtetőn napkollektor).
- A világörökségi helyszínen lakóépület csak beépítésre szánt területen, meglévő lakóövezetben épüljön, ahol ezt más előírások egyébként nem zárják ki (kivett szérűskert, gazdasági udvar, stb.). (Ez alól kivételt képez természetesen, a pásztorszállások, a mezőgazdasági telepeknél az őrző személyzet számára szolgáló szállások, a meglévő lakott tanyákon a tulajdonos vagy személyzet számára szolgáló legfeljebb egy darab lakóépület.)
- A világörökségi helyszín területén a beépítésre szánt területeken (lakóövezetek, mezőgazdasági központok, mezőgazdasági üzemi területek) kívül, bárminemű épület, építmény csak természetvédelmi vagy legeltetési állattartási célból létesüljenek. (állattartás építményei és állattartáshoz kapcsolódó egyéb épület, építmények) építhető.
- Az épületek, építmények kialakítására vonatkozóan a világörökségi helyszín területén a beépítésre szánt területekre (lakóövezetek, mezőgazdasági központok, mezőgazdasági üzemi területek), illetve a beépítésre nem szánt területekre egyedi elvárásoknak kell érvényt szerezni.
- A gémeskutakat meg kell őrizni, szükség esetén, hagyományos módon felújítani. A fűrt kutak és csatlakozó létesítményeik is csak a tájképi értékekhez igazodva készüljenek.
- Villanypásztorok oszlopai, a kerítések és karámok lehetőség szerint ne készüljenek, ha erre mégis szükség lenne, akkor ezek kizárólag fából készüljenek.
- A védettség megtartása, fenntarthatósága érdekében kerülni kell az értéktől idegen átalakításokat, a hozzá nem illő kiegészítéseket (pl. nădtetőn napkollektor elhelyezése.)

A beépítésre nem szánt területeken elhelyezésre kerülő építményekkel kapcsolatos ajánlások

- Elsősorban falazott szerkezetű, kizárólag hagyományos alapanyagú (tégla, vályog-tégla), homlokzata vakolattal ellátott épület létesüljön. A homlokzatképzés fehér színű mész, mészalapanyagú homlokzathfesték vagy vékony vakolat (nemesvakolat) legyen. Ne kerüljön alkalmazásra fém, műanyag, nem hagyományos alapanyagú falszerkezet, és ezen anyagok homlokzatképzésre se legyenek felhasználva.

- Az épületek fedése csak nyeregtetővel történjen (legfeljebb teljes, vagy részleges kontyolás kerüljön alkalmazásra, ha erre feltétlenül szükség lenne.) (Ez alól kivételt képezhet a technológiai építmények és a teljes épületfedés 20 %-át meg nem haladó épületrészek eltérő lefedése.)
 - A tetőhajlásszög: 36-45 fok létesüljön.
 - Nem készüljön nem hagyományos alapanyagú és szerkezetű tetőszerkezet.
 - A meglévő védett és védelemre jelölt épületek kivételével a megengedett legnagyobb építménymagasság 4 m. A tetőgerinc magassága: legfeljebb 7 m legyen.
 - Az épületek tetőfedő anyaga kerámia alapú cserép, hagyományos cserép, vagy nád legyen. A tetőhéjazat kialakítása cserép esetében egyenes vagy íves vágású szalagcseréppel, továbbá hód farkú cseréppel történjen. A tetőhéjazat színe agyag, terrakotta, vörös vagy barna, szürkésbarna legyen. Cserépek befoglaló mérete legfeljebb 25x45 cm legyen.
 - A nyílászárók faanyagúak és hagyományos szerkezetűek, arányúak legyenek.
 - Tér- és szilárd burkolatok kialakítására öntött beton és aszfalt ne legyen alkalmazva. Ilyen célra téglaburkolatot utánozó betonkő (térkő) vagy tégl (klinkertégla, hagyományos tégl), vagy vízáteresztő szemcsés burkolat az, ami megfelel a településképi elvárásoknak.
 - Kerítés, karám csak beton alap nélkül, fából (léckerítés), esetleg nádból, különösen indokolt esetben létesüljön.
 - A tájszerkezetbe illeszkedő beépítési módot kerüljön alkalmazásra, a tájra jellemző építészeti hagyományoknak megfelelő módon legyenek az építmények kialakítva.
 - A látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjainak érvényesülését a tervezés során történő, látványterv készítésével lehet megnyugtatóan igazolni.
 - Szabadon álló, vagy majorszerűen csoportosított, olyan mezőgazdasági építmények kerüljenek elhelyezésre, melyek épülettömegükben az alföldi mezőgazdasági tájra jellemző alacsony, hosszúkasan nyújtott tömegarányú, viszonylag meredek héjazatú épületek képét tükrözik vissza. Elvárás az épületek homlokzati képében a fehér meszelt falazat, vagy annak hatását keltő homlokzati megjelenés
 - Az épületek hossza a magasságukhoz viszonyítva 5-7:1 arányú legyen.
- A fenti ajánlásoktól a mezőgazdasági halastavak területén létesülő idegenforgalmi, turisztikai, iroda és bemutató épületeknél el lehet térni, itt a hagyományos építőanyagok – különösen: tégl, agyagcserép, natúr fa – kizárólagos alkalmazása nem kötelező, és ezek az épületek kortárs építészeti megfogalmazású tömegkialakítással is építhetők, túlságosan tördelt és manzárd tető kialakítása azonban nem megengedett. Változatos formavilágú, nyereg- vagy részben nyeregtetős, lapos tetős egyedi szerkezet is építhető kortárs építészeti megfogalmazásban. Kortárs építészeti megfogalmazású épület esetén a homlokzati anyaghasználat is lehet korszerű, de tájba illő megoldású.

